

HUP trend

11-2016

Hrvatska udruga poslodavaca

mjesečni pregled glavnih trendova u gospodarstvu

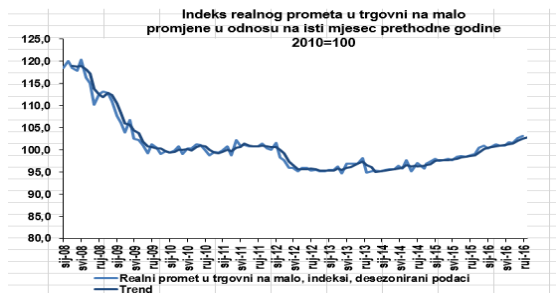
Ekonomska aktivnost

U rujnu trend od 20 mjeseci rasta industrijske proizvodnje na +1,9% i 25 prometa u trgovini na malo od +4,5%. Hrvatska na listi WB Doing business pala 4 mjesta sa 39. na 43. od 190 zemalja

U rujnu pozitivni trend rasta industrijske proizvodnje nastavlja se dvadeseti mjesec u nizu sa usporenim rastom od +1,9%, prerađivačke industrije +3,5% na godišnjoj razini, na mjesečnoj razini rast +2,5% (+1,7%), a za prvih 9 mjeseci +4,0% (+4,7%). U rujnu rast prometa u trgovini na malo je +4,5% 25. mjesec, u 3. kvartalu 2016. 4,7%.

Rekordni devizni prihod od turizma mogao bi premašiti 8.5 milijardi eura, a sveukupni učinci turizma dostići 20% u BDP-u u 2016. Na rang listi lakoće poslovanja 2017, Svjetske banke, Hrvatska je pala 4 mjesta sa 39. na 43. od 190 zemalja, dok je u EU na 22. mjestu. Hrvatska je loša 128. u pogledu izdavanja građevinskih dozvola. Pogoršano je pokretanje posla i plaćanje poreza. Poboļšana su manjinska prava dioničara i

rešavanje insolventnosti. Ekonomska je klima u 10.2016. u Hrvatskoj na najvišoj razini od ulaska u EU 2013. EBRD u tranzicijskom izvješću 2016 naglašava da tranzicijske zemlje, u kojima veliki dio stanovnika percipira većinu bitnih reformi kao one koje su kreirane za boljitak malobrojnih, bilježe nazadovanje u političkoj i ekonomskoj tranziciji. Takva percepcija vremenom potiče pojavu jakog anti-reformskog populizma i/ili pojavu kronog (ortačkog) kapitalizma, te bijeg mladih iz zemlje.

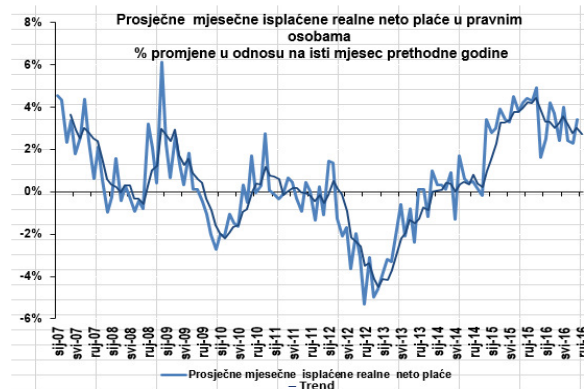
Životni standard i raspoloženje potrošača

U kolovozu isplaćene prosječne neto plaće veće +3,4% realno, +1,8% nominalno, na godišnjoj razini. U rujnu snažno poboljšana očekivanja i pouzdanje potrošača prema kolovozu

U kolovozu nastavlja se rast isplaćene prosječne neto plaće po zaposlenom u pravnim osobama u Hrvatskoj na godišnjoj razini sa +3,4% započet još u studenom 2014. prije 21 mjesec, a nominalni rast je +1,8% u apsolutnom iznosu povećanje je 98 kuna. Prosječna isplaćena neto plaća iznosila je 5.673 kuna u kolovozu i u odnosu na prethodni mjesec viša je za 1,6% realno, +1,4% nominalno, financijski

79 kuna. Najviša prosječna neto plaća isplaćena je u zračnom prijevozu u iznosu 10.610 kuna, a najniža ponovo u djelatnosti proizvodnja odjeće u iznosu 3.282 kuna. U prvih osam mjeseci 2016. je isplaćena prosječna neto plaća u pravnim osobama viša 3,0% realno, 1,9% nominalno i iznosila je 5.664 kune. Prosječna je isplaćena neto satnica niža -5,8% na godišnjoj razini, odnosno -6,1%

na mjesečnoj, zbog manje ranih sati u kolovozu.. Medijalna neto plaća za kolovoz 2016. iznosila je 5 483 kune, te je polovini zaposlenih isplaćena za 190 kuna niža neto plaća od prosječne. Povratak percepcije političke stabilnosti pozitivno je utjecao na indekse pouzdanja i očekivanje potrošača u rujnu prema kolovozu, ponajprije u očekivanjima financijske situacije u kućanstvu i ukupne ekonomske situacije u Hrvatskoj u narednih 12 mjeseci

Tržište rada

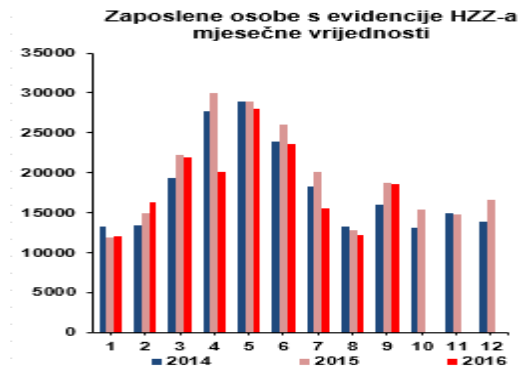
Produljenje na rujnu trenda pada broja nezaposlenih osmi mjesec na 211.827. Demografska bijela kuga, depopulacija, negativni prirodni priraštaj i ekonomska emigracija velika su prijetnja rastu

U rujnu je krajem mjeseca na evidenciji HZZ-a bilo registrirano 211.827 nezaposlenih osoba, što predstavlja pad broja registriranih nezaposlenih osmi mjesec u nizu. Registriranih nezaposlenih je manje -18,4%, tj. 47.632 osoba manje nego u rujnu 2015., a 1.513 nezaposlenih

manje, -0,7% nego u kolovozu. Nezaposlenost mladih je u Hrvatskoj među najvišima u EU28, ali je niža nego predkrizne 2008. Iz evidencije nezaposlenih izašle su 27.964 osobe, a to je -2,3% manje nego u rujnu 2015. Zaposleno je 18.515 osoba od čega 17.559 na temelju

radnoga odnosa, od toga 89,6% na određeno vrijeme. Stopa registrirane nezaposlenosti u rujnu zadržala se na 13,1% isto kao kolovozu. Hrvatska se suočava sa katastrofalnim demografskim trendovima, tzv. bijelom kugom, jer sada 2016. nema niti četiri milijuna stanovnika, što je oko 500.000 manje nego prije 25 godina, uz brzi porast starog stanovništva, veliku

ekonomsku emigraciju mladih obrazovanih, a broj novorođene djece manji je za 1/3 samo 37.252. U 25 godina broj se umirovljenika povećao za više nego dvostruko, te je sada zajedno s brojem nezaposlenih jednak broju zaposlenih. U radnom kontingentu na jednog zaposlenog dolazi čak dva neaktivna stanovnika. Procjene su da će sljedećih petnaest godina iz radnog kontingenta u umirovljenički ulaziti oko 10.000 više osoba godišnje nego u njega ulaziti.

Financijsko tržište i inflacija

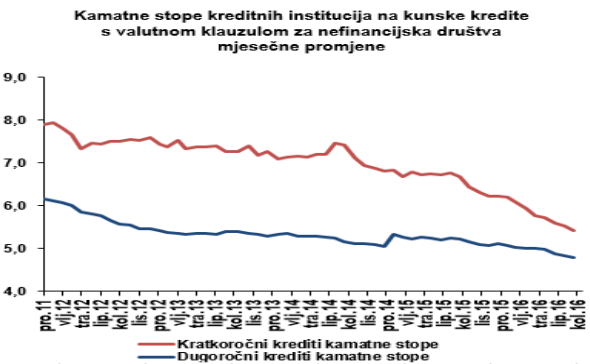
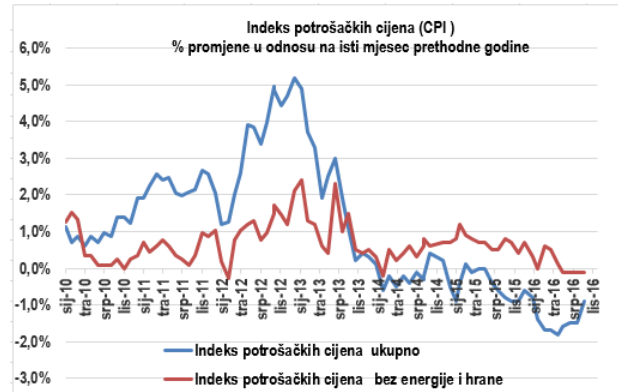
U rujnu godišnji pad cijena samo -0,9% uz najviši u 4 godine mjesečni rast cijena +1,1%. Poticajno okruženje za ekspanzivnu monetarnu politiku. Rast kunskih kredita. Hrvatski CDS 201 b.b.

U rujnu već petnaesti mjesec u nizu zadržavaju se uvezeni deflacijski pritisci, ali njihov intenzitet slabi te se indeks potrošačkih cijena na godišnjoj razini sa -1,5% prethodni mjesec spustio na -0,9%. a to je ujedno i najniža stopa godišnje

deflacije u posljednjih osam mjeseci. U prvih devet mjeseci cijene su niže -1,4%, dok su cijene na godišnjem prosjeku niže -1,3%. U rujnu porast cijena na mjesečnoj razini od +1,1% najveći je u posljednjih četiri godine. Temeljna se inflacija u rujnu na godišnjoj razini zadržala na -0,1%,

ali sve druge njene komponente su u pozitivnom teritoriju, mjesečni rast od +1,5%, rast na godišnjem prosjeku +0,2%, a za prvih devet mjeseci rast +0,1%. Godišnji pad cijena bilježe kategorije cijena stanovanja sa -3,3% od čega plina -18,5%, komunikacija -3,6%, prijevoza -2,1% od toga goriva -3,1%. Niz pozitivnih unutrašnjih i vanjskih čimbenika potpomažu

nastavak ekspanzivne monetarne politike HNB-a sa ciljem poticanja kreditne ekspanzije i poboljšanja uvjeta kreditiranja. Kamatne stope za kredite poduzećima bilježe trend daljnjeg smanjenja. Ostvaren je značajni rast kunskih plasmana i usporavanje procesa razduživanja nefinancijskih društava. U prvih sedam mjeseci 2016. proračunski deficit manji je za 62% i pao je na 0,6% BDP-a. Premija rizika Hrvatske (CDS) je bitno viša prema zemljama CEE i na razini od 201 baznih bodova

Premija rizika, Credit default swap (CDS), Spread 5-godina, bazni bodovi

Izvor: CEE Macro /Fixed Income Daily Erste Bank, HUB Pregled, Deutsche Bank

Država	4.5.2015	5.6.2015	30.6.2015	10.7.2015	rujan 2015	listopad 2015	2.12.2015	31.12.2015	1.2.2016	1.3.2016	31.3.2016	29.4.2016	31.5.2016	30.6.2016	29.7.2016	25.8.2016	30.9.2016	31.10.2016
Hrvatska	278	267	271	271	281	294	292	301	290	284	269	251	253	237	233	219	200	201
Češka	48	48	50	51	47	50	51	51	46	46	43	41	41	41	40	41	41	40
Mađarska	137	143	160	163	168	167	158	162	160	159	150	144	140	159	141	135	119	116
Poljska	58	66	76	80	74	73	72	72	87	92	88	85	85	98	87	77	74	75
Rumunjska	111	116	130	133	126	129	131	130	125	126	119	114	115	126	121	112	103	102

Vanjska trgovina i svijet

Hrvatski robni izvoz u osam mjeseci +2,8%. U kolovozu oporavak industrijske proizvodnje u E28 i u EU19 na +1,8%. U 2016. prvi put u zadnjih 15 godina manji rast svjetski trgovine +1,7% od globalnog rasta +3,1%. Rast indikatora poslovne klime EU19 na +0.55 boda

U prvih osam mjeseci robni izvoz je porastao za +2,8%, a vanjskotrgovinski deficit za +1,1%, dok je pokrivenost izvoza na 60,9% što je 0,4 postotna boda više nego prošle godine. Hrvatski robni izvoz i uvoz u i iz EU veći su za +2,6% u razdoblju siječanj kolovoz 2016. U kolovozu industrijska proizvodnja u EU28 i euro zoni bilježi

rast od +1,8% na godišnjoj razini, a u EU28 i u EU19 najbrži rast bilježi proizvodnja trajnih potrošačkih dobara (4,6% i 4,9%) i kapitalnih dobara (2,0% i 2,6%). Oporavak industrijske proizvodnje na godišnjoj razini, ostvaren je u zemljama važnim hrvatskim trgovinskim partnerima Njemačkoj +2,1% i Italiji +4,1%, u obje najveća stopa u

posljednjih sedam mjeseci. Prema procjeni WTO svjetska trgovina će u 2016. nakon niza godina usporavanja, sa rastom od svega +1,7% po prvi put u posljednjih 15 godina rasti bitno sporije od globalnog rasta koji IMF predviđa na usporenih +3,1% nakon +3,4% prethodne dvije godine. Približno ¾ usporavanja globalne trgovine odlazi na smanjivanje potražnje, a

ostalo čine slabe investicije, protekcionizam te usporavanje rasta Kine i njena orijentacija na povećanje osobne potrošnje. EU lideri počeli su deklarirati porast sklonosti „tvrdom“ Brexitu, a to dodatno pritišće tečaj britanske funte koji je potonuo od referenduma preko 16%, povećava trenutnu procjenu troškova na preko 20€ bn, uz rast rizika odlaska iz GB financijske i automobilske industrije. Indikator poslovne klime euro zone na 0.55 boda najviše od lipnja 2011.

